

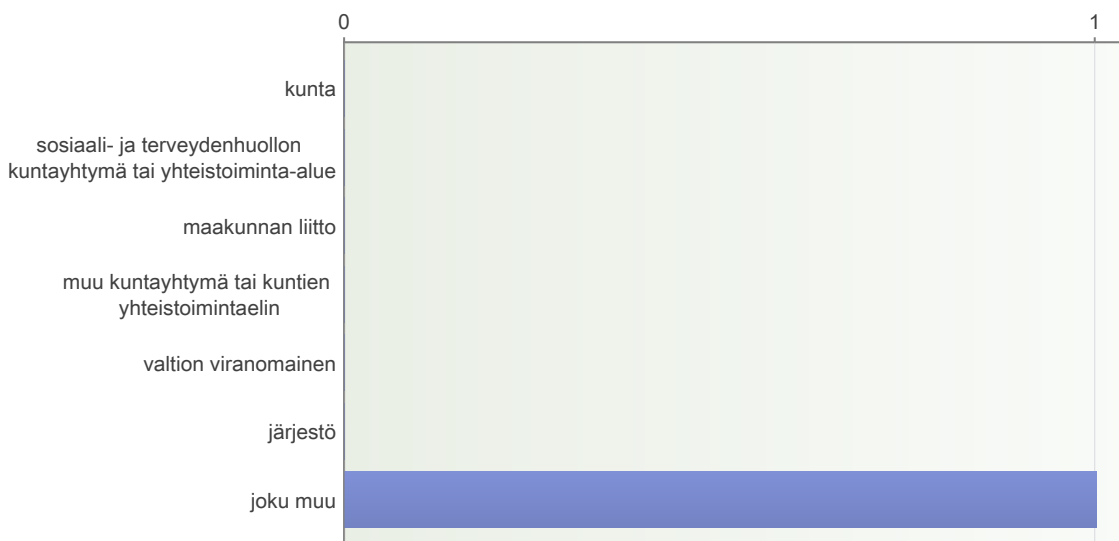
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä	Sonja Falk	sonja.falk@eduskunta.fi; 0505741016	10.11.2016	eduskuntaryhmän kokous

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: joku muu

- eduskuntaryhmä

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Yhdymme niihin asiantuntijanäkemyksiin, joiden mukaan malli ei vähennä hyvinvointieroja. Sen sijaan on odotettavissa, että hyvinvointierot kasvavat uudistuksen myötä. Koska valtakunnallinen palvelulupaus puuttuu, maakunnat väistämättä eriytyvät. Valtakunnallinen palvelulupaus on luovuttamaton edellytys koko sote-uudistukselle.

Kaavaillussa rahoitusmallissa näyttää olevan valuvika, joka eriyttäisi palveluja ja väestöä myös sote-alueiden sisällä. Palveluiden tuottajat saisivat asiakkaiden määrään ja mahdollisesti asiakkaiden hyvinvointiriskiinkin perustuvan kiinteän korvauksen. Vaikuttaa siltä, että yrityksille olisi taloudellisesti kannattavaa houkuttaa asiakkaitaan henkilöitä, jotka käyttävät perustason sote-palveluita mahdollisimman vähän. Valinnanvapaus voi johtaa siihen, että nimenomaan yritykset valikoivat asiakkaansa. Palveluja enemmän tarvitsevat sen sijaan ohjautuisivat julkiselta omistuspohjalta tuotettuihin palveluihin. Samalla palvelujen taso eriytyisi. Esillä ei ole ollut uskottavia keinoja ns. kermankuorinnan estämiseksi. Kannatamme valinnanvapauden lisäämistä palvelusetelijärjestelmää laajentamalla. Pidämme tärkeänä myös yhdenvertaisuutta siinä, että eri kokoiset, myös kolmannen sektorin palveluntuottajat voivat osallistua palvelutuotantoon tulevaisuudessa.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Yhdymme niihin asiantuntijankemyksiin, joiden mukaan mallissa ei ole sellaisia elementtejä, että asetetut säästötavoitteet voitaisiin saavuttaa. Säästöjen kannalta keskeistä on, että integraatio toteutuu ja että sen myötä palvelujen painopistettä aidosti kyetään siirtämään hyvinvointia ennakoivasti vahvistaviin sekä perustason palveluihin. Yhtiöittämisspakko ja laaja valinnanvapaus (jos toteutuu) heikentävät integraatiota ja kannustavat osaoptimointiin. Terveen väestönsosan ylihoitamisen vaara on myös ilmeinen. Esitetty hallintorakenne on myös raskas ja vaatii lisäkuluja. Pitäisimme parempana, että sote-alueita olisi esitettyä vähemmän ja että ne olisivat vahvempia.

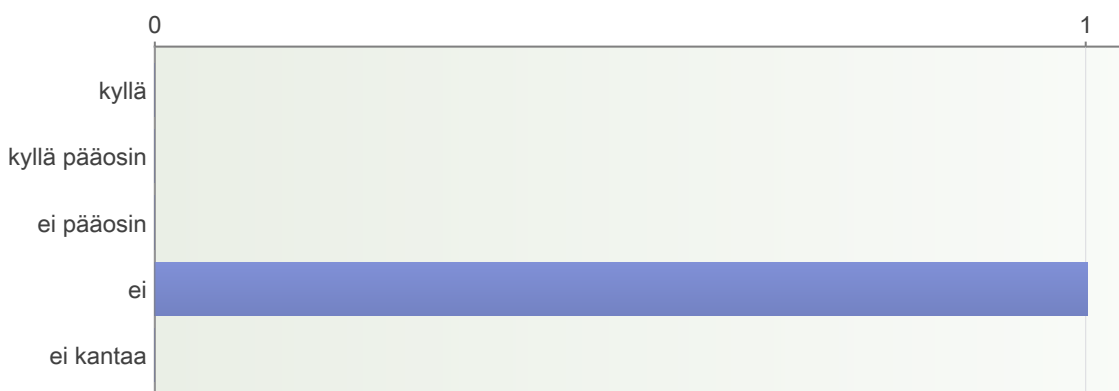
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Valtuuston koko 59-99 on riittävä demokratian kannalta. Kaikilla ryhmillä tulee olla edustus maakuntahallituksessa. Esityksessä on kuitenkin useita ongelmakohtia demokratian kannalta. 1) Sote-palveluissa osa maakunnista joutuu vahvasti tukeutumaan naapurimaakuntaan ilman demokraattista vaikutuskanavaa. 2) Yhtiöittämisvelvoite sekä laaja valinnanvapaus (mikäli toteutuu) yhdessä vievät sote-palvelutuotannon demokraattisesta päätöksenteosta etäämmälle, yhtiöhallituksen taakse. Myös palvelutuotantoa integroiva maakunnan palvelukeskus on yhtiö, jolla on yhtiöhallitus, eli demokratian ketjuun tulee liian monta lenkkiä. Yhteenvetona on todettava, että laaja valinnanvapaus yhdistettynä yhtiöittämisspakkoon vähentää ratkaisevalla tavalla maakuntahallinnon tarvetta sekä kykyä demokraattiseen ohjaukseen.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

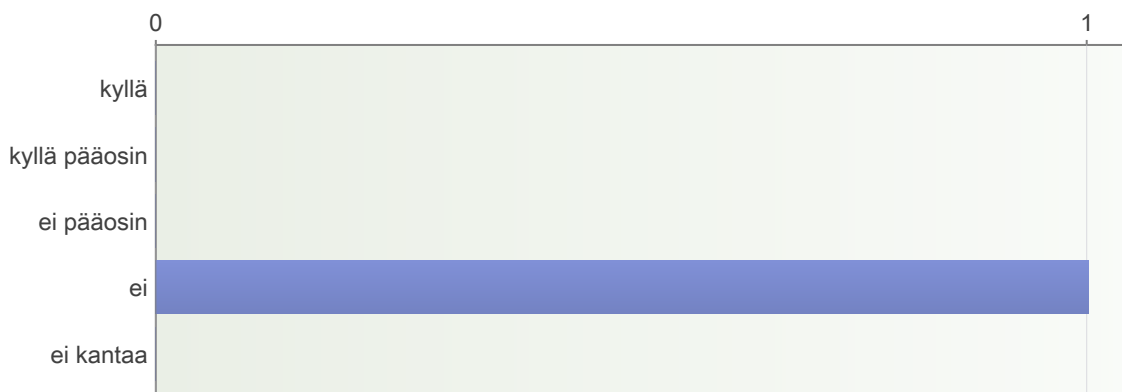
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

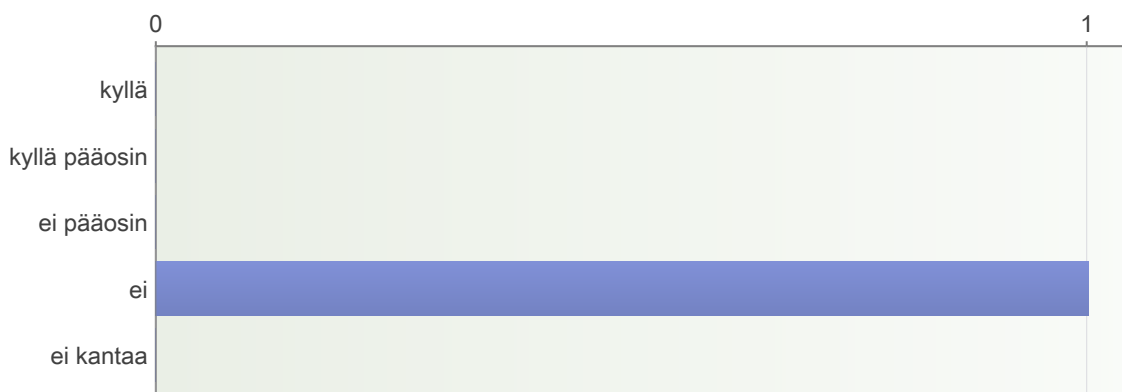
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

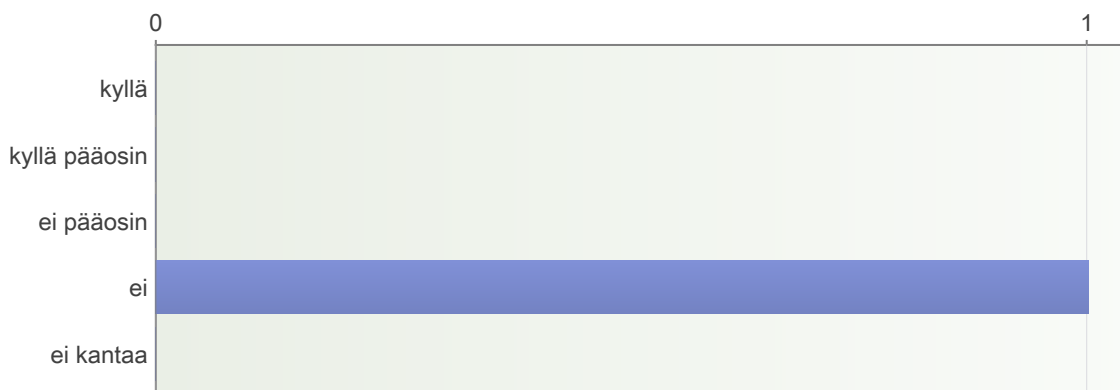
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

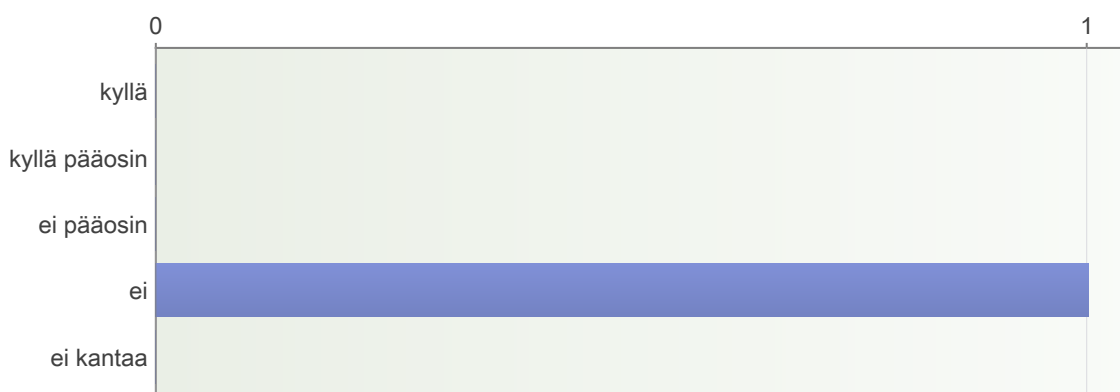

Avoimet vastaukset: ei

- mahdollisesti perustuslain vastainen

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- mm. osaoptimoinnin riski

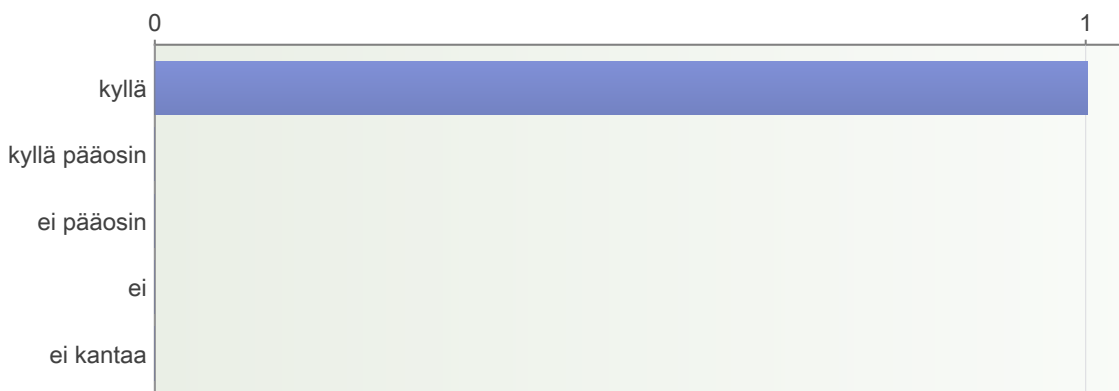
11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Asiantuntijoita kannattaisi kuunnella.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

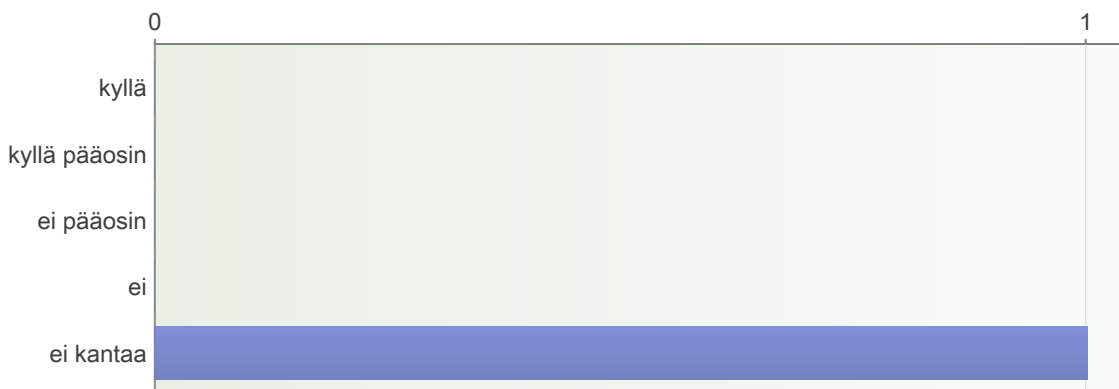
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

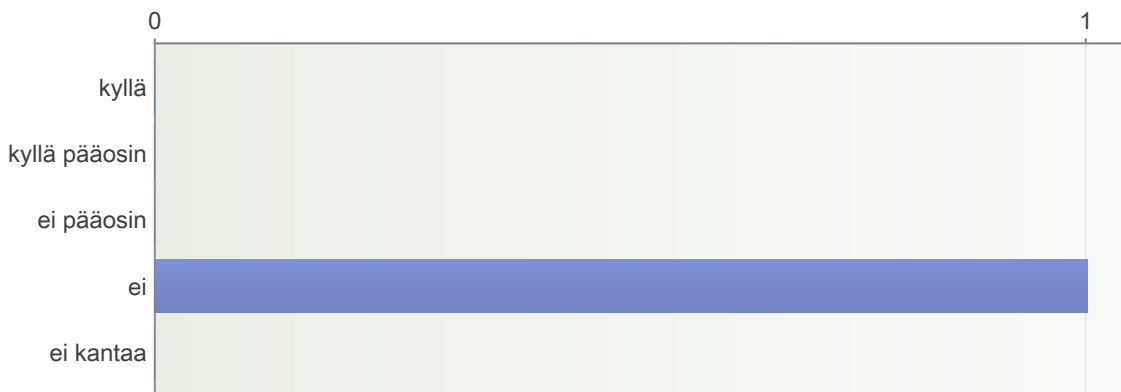
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

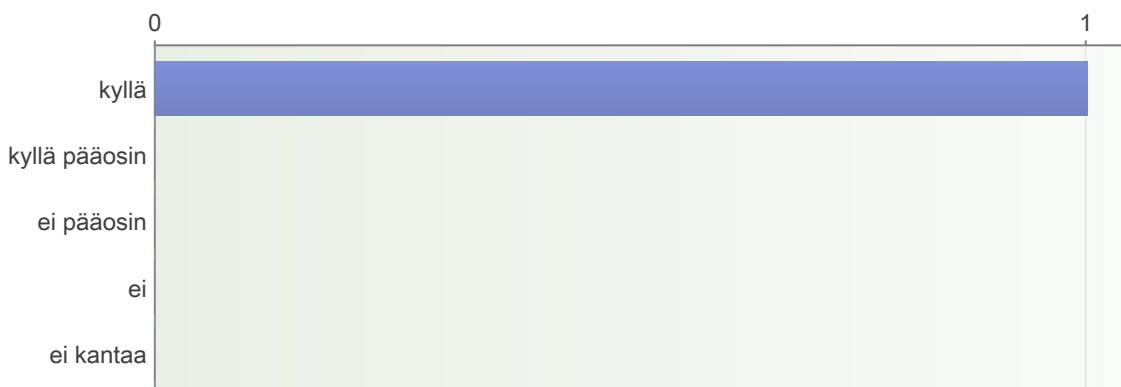

Avoimet vastaukset: ei

- Integraatiolla on syvempikin merkitys kuin tiedon kulku. Hyvin toteutettu integraatio on osaoptimoinnin vastakohta.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

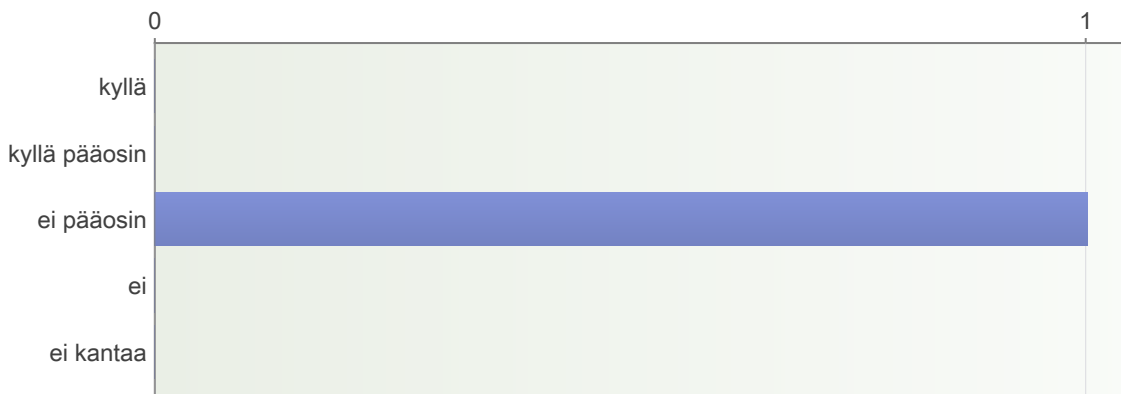

Avoimet vastaukset: kyllä

- Tehokkuuden lisäämiseksi kokeilujen kautta löydetyt parhaat käytännöt on levitettävä koko maahan.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

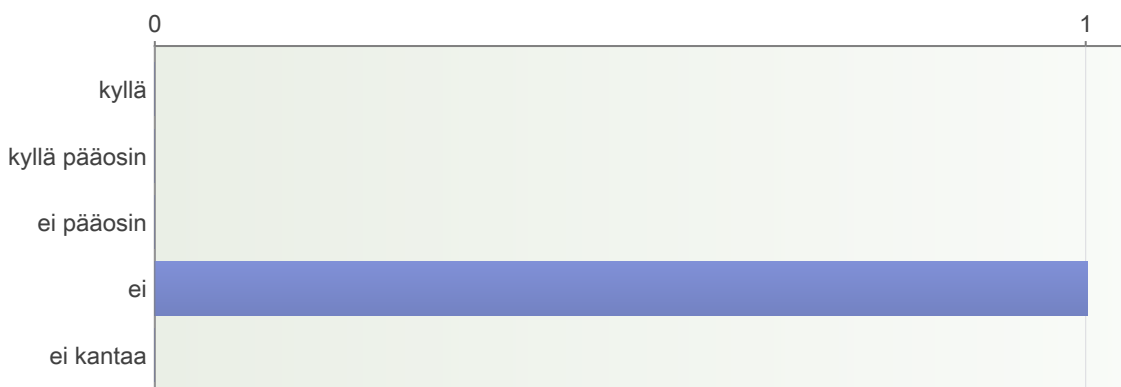

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Riippuu suuresti koko uudistuksen mallista. Aiemmin kokeillut tilaaja-tuottaja-mallit sote-palveluissa ovat pääsääntöisesti epäonnistuneet. Kannatamme kuitenkin sitä, että tuottamiseen otetaan mukaan osin myös yksityiset ja kolmannen sektorin toimijat, kuten nykyisin.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

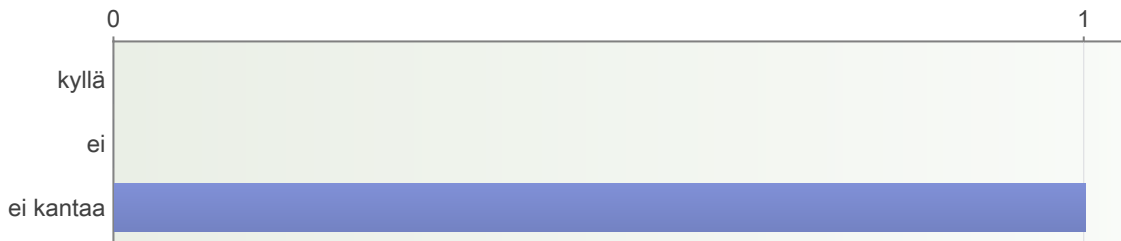
- EU säännökset eivät tätä edes edellytä. Päätöksenteossa palvelutuotantoa ei pidä katsoa ensisijaisesti kaupallisen toiminnan turvaamisen näkökulmasta, vaan palvelujen laadun näkökulmasta. Potilaille on taattava parhaan osaamisen mukainen hoito. Yhtiöittämisspakko rakentaa ns. hallintohimmelin, kun julkisestikin tuotetut palvelut ovat yhtiöhallitusten hallinnassa, ei vaaleilla valittujen maakuntavaltuustojen.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei kantaa

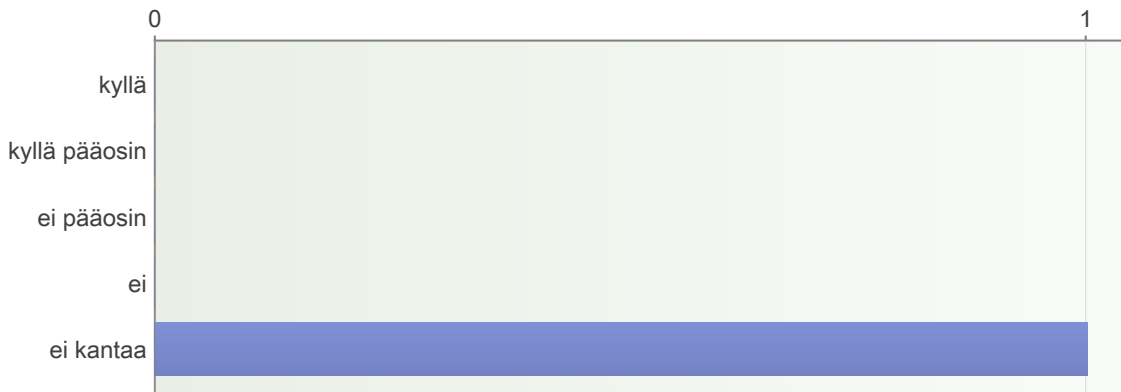
20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

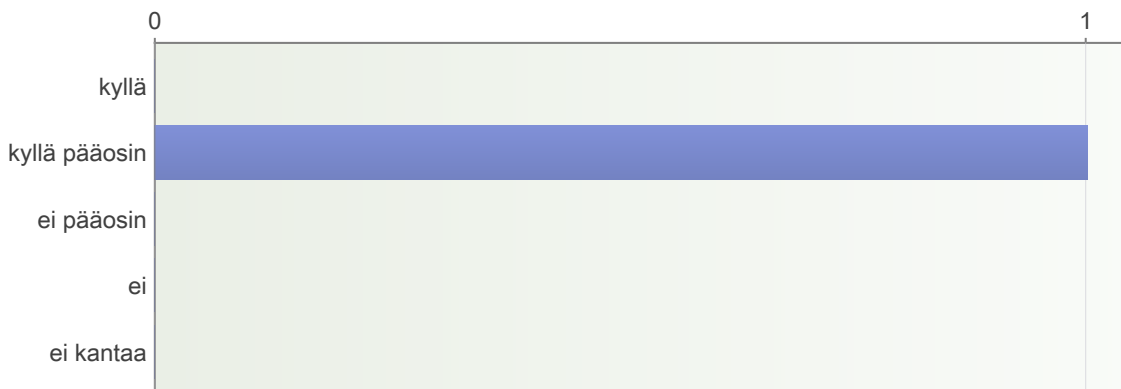

Avoimet vastaukset: ei kantaa

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

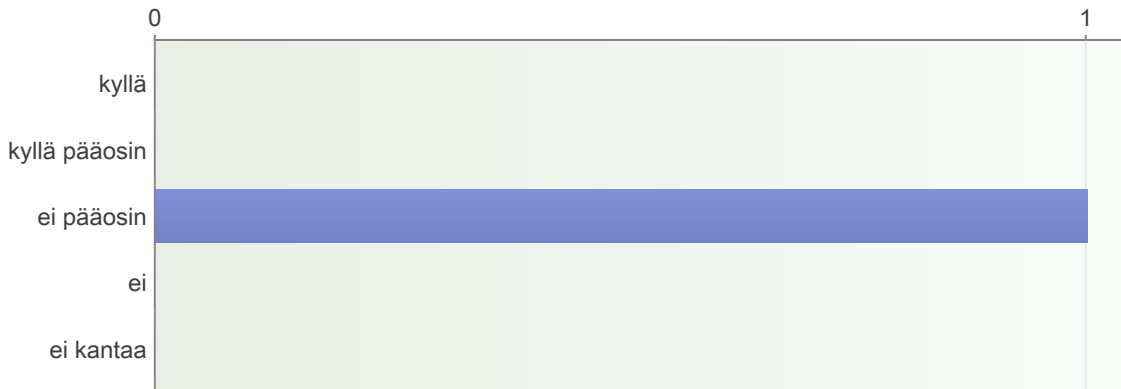
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

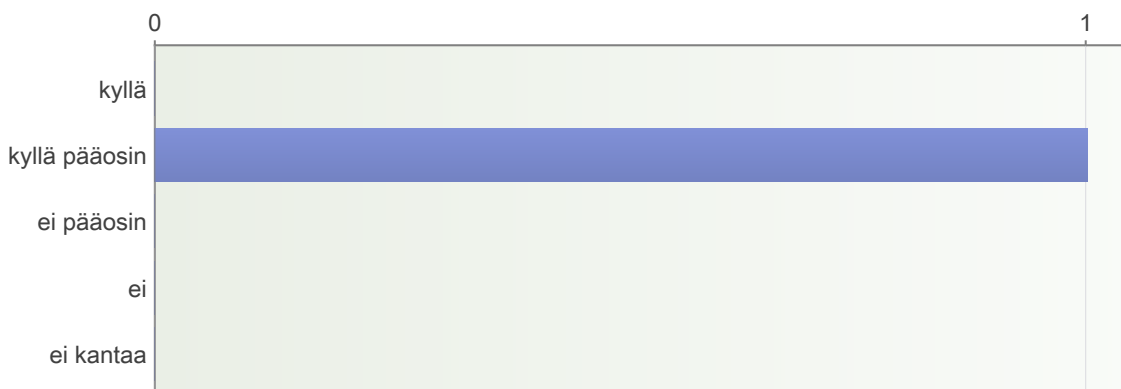
- Paljon täsmennettäviä asioita.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

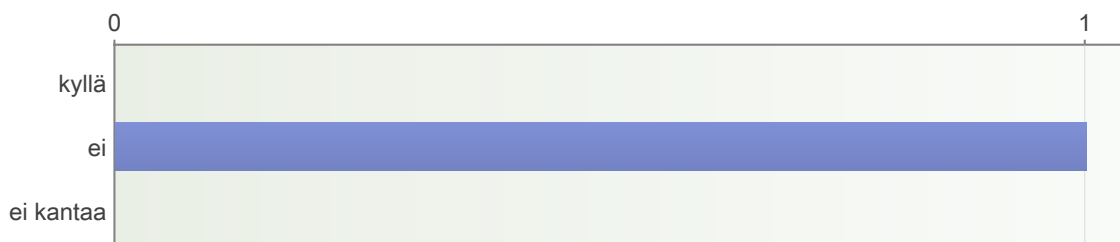
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Muutos on hyvin raju samaan aikaan, kun sairaanhoitopiireissä toimintoja joudutaan jatkuvasti sopeuttamaan säästöpaineen alla. On mahdollista, että julkinen terveydenhuolto ei selviä kunnialla tästä muutoksesta.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

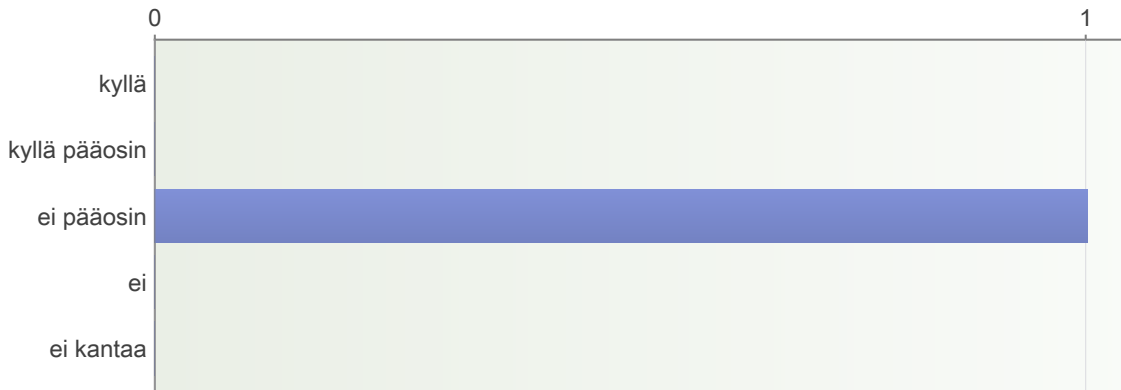
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

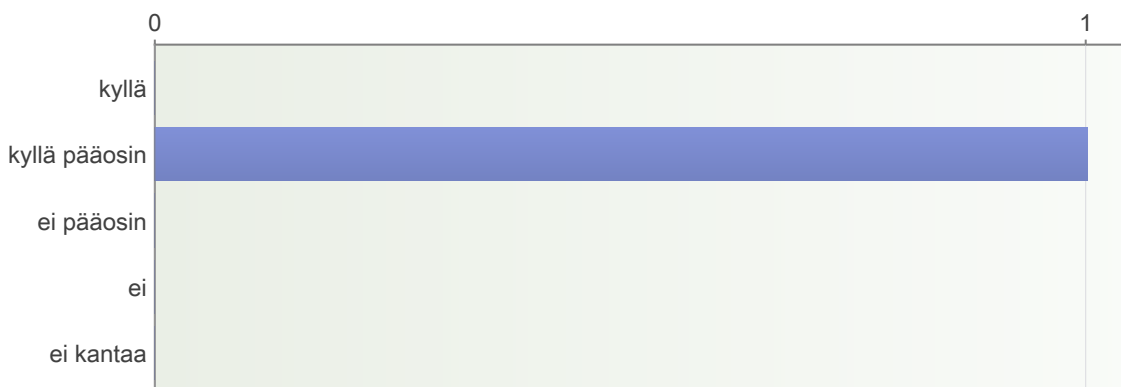

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakunnilta puuttuu puskuria ja pääomaa, joten kriisinkestävyys on heikko. Maakuntien pieni koko asettaa myös haasteita selvitä lakisääteisistä tehtävistä.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Hyvinvoinnin edistämisen kerrointa pitäisi painottaa enemmän, koska sairastavuuden vähenemisen pitää olla taloudellisesti kannattavaa.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

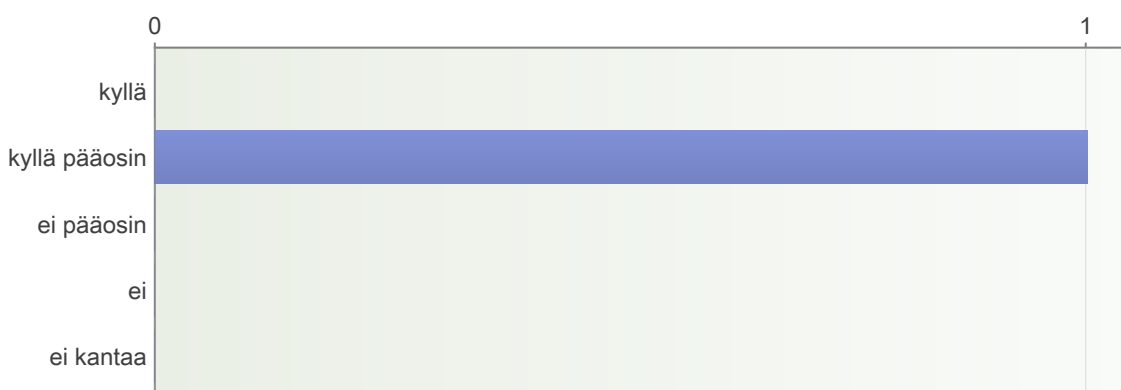
Avoimet vastaukset: kyllä

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

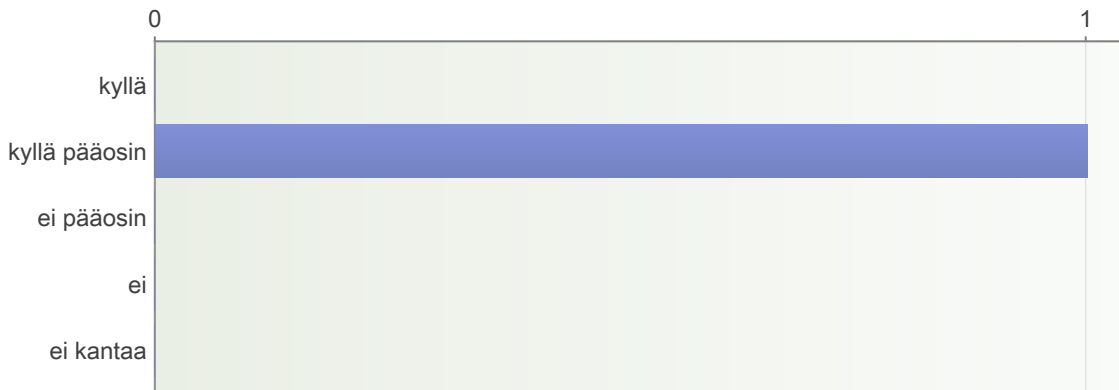
- Antaisimme esitystä vahvemman painoarvon kunnan itsensä sekä maakuntien näkemykselle.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

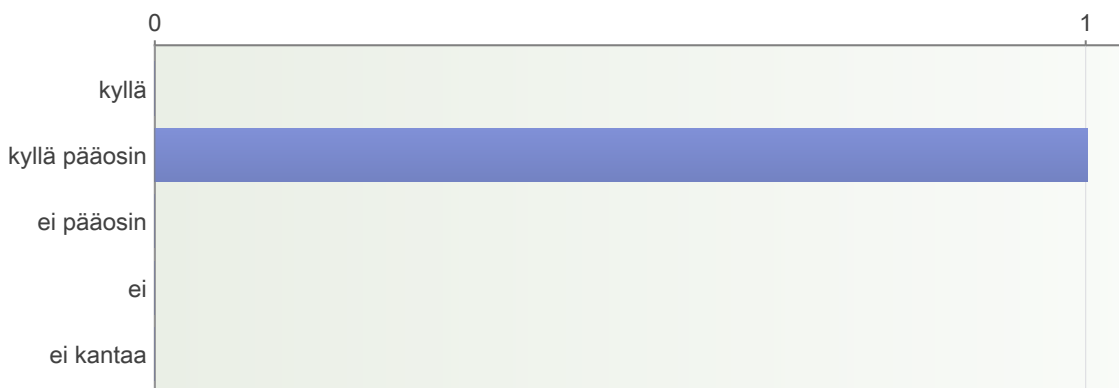

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Käytäntö kuitenkin osoittaa vasta tämän, eli seuranta tarvitaan.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

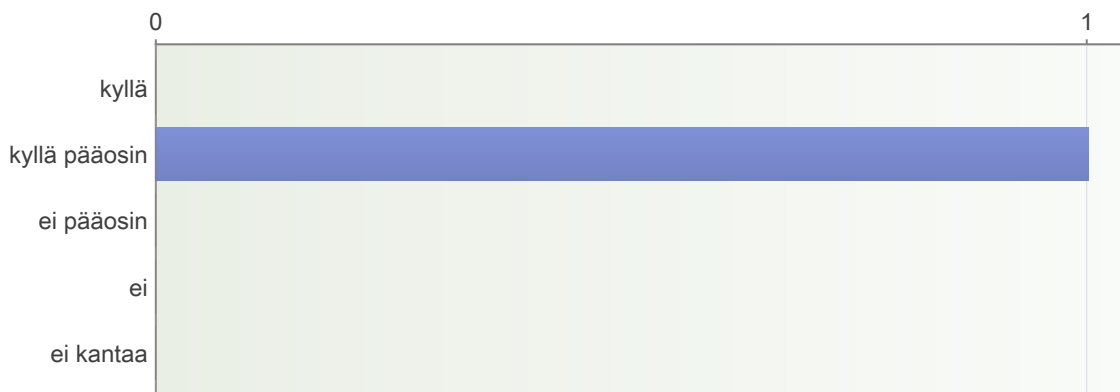
- Hyvinvoinnin edistämisen kerrointa pitäisi painottaa enemmän, koska sairastavuuden vähenemisen pitää olla taloudellisesti kannattavaa.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätekö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

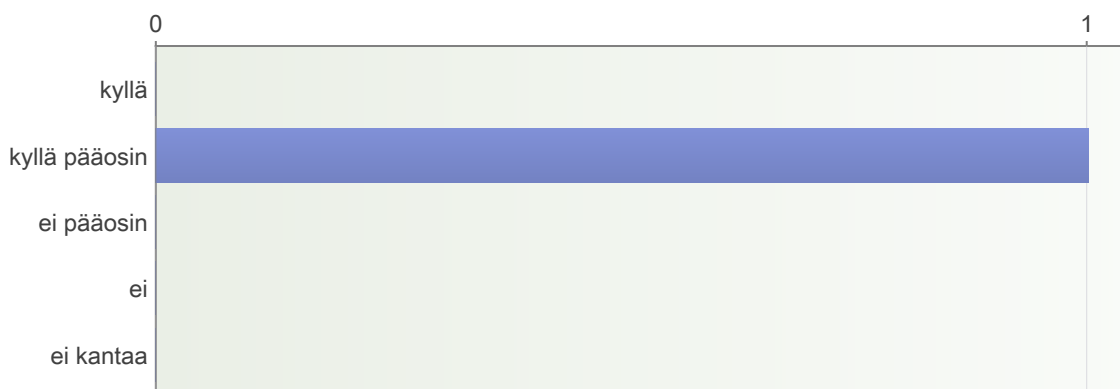
Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

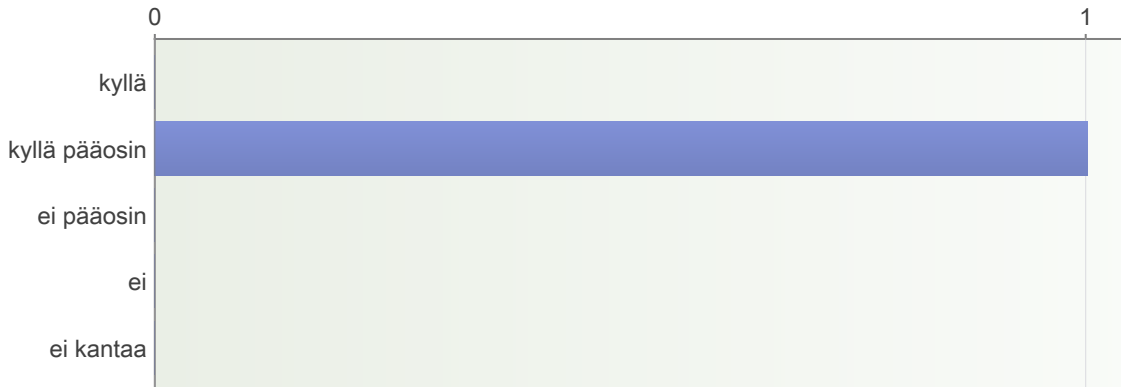
Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Demokraattisen osallistumisen mahdollisuus heikkenee merkittävästi, kun kuntavaltuustojen kokoja pienennetään voimakkaasti maakuntauudistuksen varjolla. Lisäksi suurena riskinä on, että sote-palvelujen päätöksenteko karkaa maakuntahallitukseen, maakuntien palvelukeskusten yhtiöhallitukseen ja tuotantoyhtiöiden hallitukseen, jotka muodostetaan hyvin pienellä edustuksella. Puolueemme sote-politiikan painotus on vahva, joten nämä muutokset eivät ole toivottavia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

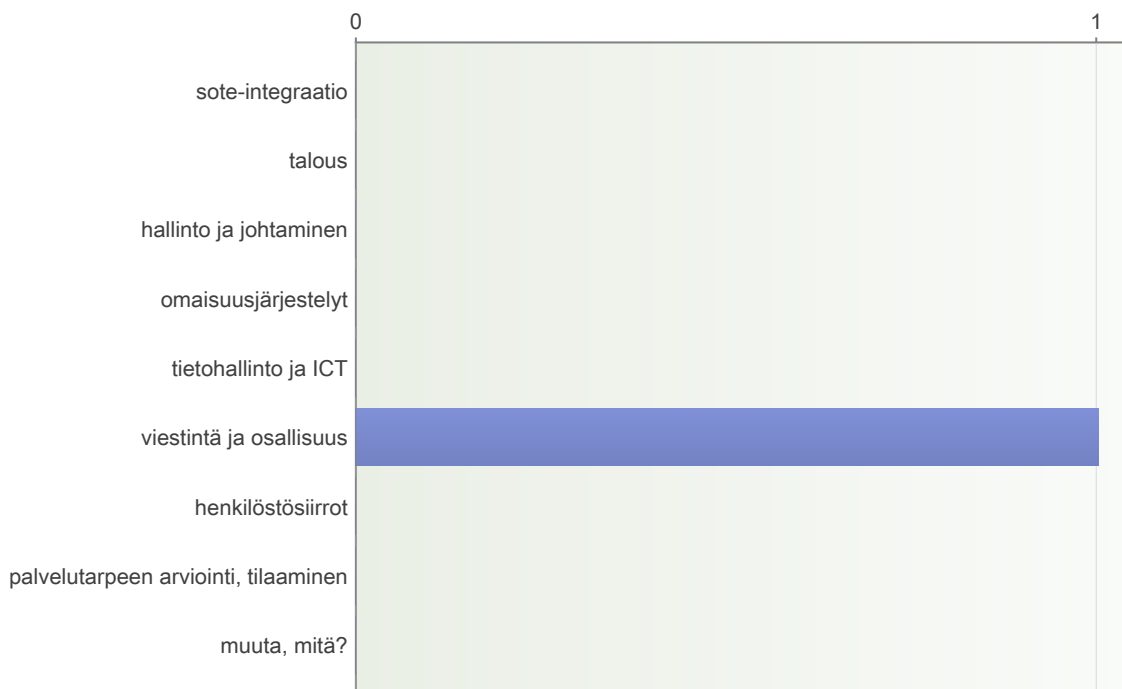
Vastaajien määrä: 1

- Maakunnilta puuttuu puskuria ja pääomaa, joten kriisinkestävyys on heikko. Maakuntien pieni koko asettaa myös haasteita selvitä lakisääteisistä tehtävistä.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.